

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **K.**, C. M. No: X. G. T., zast. Mgr. T. Z. advokátom, Š. B., proti žalovanému: **Ing. V. S.** (predtým Ing. V. S. R. . zast. JUDr. M. T. advokátkou, Š. B., **o zaplatenie 197 655,84 EUR s prísl.**, na odvolanie žalobcu i žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 2. októbra 2008 č. k. 16 Cbm/21/2004-670 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 2. októbra 2008 č. k. 16 Cbm 21/2004-670 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov v sume 1,-Sk.

Podľa odôvodnenia rozsudku žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť na zaplatenie sumy 17 654,72 EUR spolu s 3,75 % úrokom z omeškania ročne od podania žaloby spolu so zaplatením trov konania. Žalovanej sumy sa domáhal titulom nezaplatenej kúpnej ceny za potravinársky tovar dodaný na základe ústnej rámcovej kúpnej zmluvy v rokoch 2000 a 2001.

Súd vydal vo veci platobný rozkaz dňa 08. 11. 2004, proti ktorému podal žalovaný v zákonnej lehote odpor. V odôvodnení podaného odporu uviedol, že obchodná spolupráca medzi účastníkmi prebiehala už od roku 1994 na základe distribútorských zmlúv. Po určitom čase vznikol žalovanému voči žalobcovi dlh v dôsledku zmeny situácie na trhu. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení, ako aj ďalšom priebehu konania uvádzal, že medzi účastníkmi bola vzájomne odsúhlasená dohoda ohľadne uhrádzania faktúr s určitým percentom navýšenia, pričom žalovaný takýmto spôsobom splácal záväzok voči žalobcovi a to až do októbra 2003, kedy žalobca bezdôvodne zastavil dodávku tovaru a to napriek viacerým urgenciám zo strany žalovaného.

Žalobca odmietol akúkoľvek záväznosť dohôd o započítaní predložených žalovaným, pretože tieto neboli podpísané osobami oprávnenými konať za žalobcu.

Žalobca v priebehu ďalšieho konania podal vo veci návrh na pripustenie zmeny uplatneného nároku tak, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 197 655,84 EUR spolu s príslušenstvom a trovami konania. Súd uznesením zo dňa 17. 01. 2006 pripustil uplatnenú zmenu návrhu a ďalej konal o tomto zmenenom návrhu a rozhodol rozsudkom zo dňa 17. 03. 2006 tak, že žalobu zamietol a súčasne žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania žalovanému.

O podanom odvolaní rozhodol odvolací súd uznesením zo dňa 25. 01. 2007 tak, že napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že pokiaľ vzťahy medzi účastníkmi nie sú riešené preukázanou zmluvou treba vec posudzovať aspoň od okamihu, keď tovar prekročil hranice Slovenska podľa slovenského práva. Pri dodávateľsko-odberateľských vzťahoch zmluvné strany sa môžu spravovať aj ústnou zmluvou, avšak v danom prípade zaťažuje dôkazné bremeno ohľadne obsahu účastníka, ktorý sa ho dovoľáva. Odvolací súd taktiež konštatoval, že neplatnosti podpisu kompetentného zástupcu sa v prejednávanej veci nemôže dovoľávať žalobca, pretože nemožno spravodlivo požadovať na žalovanom, aby poznal právnu úpravu cudzieho štátu.

Súd konštatoval, že žalobcom uplatnený nárok predstavuje zostatok neuhradených kúpnych cien za riadne dodaný tovar žalovanému, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že objem fakturovaného a dodaného tovaru nebol zo strany žalovaného v konaní spochybnený. Vzhľadom na to, že obchodno-záväzkový vzťah medzi účastníkmi konania bol založený na ústnej dohode, nebolo možné pre neexistenciu písomne dohodnutých podmienok splatnosti kúpnej ceny ustáliť jej skutočnú splatnosť. Súd preto vychádzal z dohody účastníkov konania, preukázanej zápisom zo dňa 30. 04. 2002, podľa ktorej mal žalovaný uhrádzať kúpnu cenu

dodaného tovaru formou 15 %-ného navýšenia platby za nasledujúce fakturované a dodané množstvo tovaru.

Keďže žalobca od októbra 2003 prestal žalovanému dodávať zmluvne dohodnutý tovar, súd jeho konanie považoval za neposkytnutie spolupôsobenia potrebného na to, aby dlžník mohol splniť svoj záväzok v zmysle ust. § 370 Obch. zák., z čoho možno vyvodit' jednoznačný záver, že súd nespochybňuje žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie kúpnej ceny voči žalovanému, avšak jeho uplatnenie považuje za predčasné, pretože žalobca ako veriteľ sa omeškal s plnením svojich zmluvne dohodnutým plnení.

Na tomto základe súd dospel k záveru, že žalobcom uplatnený nárok nie je dôvodný vzhľadom na jeho predčasné uplatnenie a preto rozhodol tak, že žalobu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 150 O. s. p. Dôvody osobitného zreteľa uznal súd v nečinnosti žalovanej voči žalobcovi čo do riešenia sporného záväzku pred i po podaní žaloby.

Proti tomuto rozsudku súdu I. stupňa sa odvolal žalobca i žalovaný.

Žalobca v odvolaní namieta, že súd I. stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhované dôkazy, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie alebo alternatívne ho zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Tvrdí, že súd I. stupňa mal vo veci aplikovať turecký právny poriadok, ako to upravuje § 10 ods. 2 zák. č. 97/1963 Zb. a mal ho aplikovať aj pri posudzovaní údajnej dohody o splácaní dlžnej sumy. Považuje preto záver súdu I. stupňa, že žalovaná kúpna cena nie je splatná a nárok bol uplatnený predčasne za chybný. Uvádza, že aj v prípade posudzovania veci podľa slovenského práva po uzatvorení údajnej dohody o zmene splatnosti dlžnej kúpnej ceny (ktorej platnosť aj v odvolaní popiera) t. j. po 30. 04. 2002 žalobca neprerušil dodávky tovaru žalovanej a vystavil v roku 2002 najmenej 2 faktúry spolu viac ako na 68 000,–eur avšak žalovaná podľa správy certifikovaného verejného účtovníka z 31. 10. 2005 celkovo zaplatila iba niečo vyše 35 000,–eur, preto ani podľa slovenského práva by nebolo možné od žalobcu žiadať, aby žalovanej ďalej dodával tovar bez toho, aby ho dostal zaplatený. Vyvodzuje z toho, že žalobca poskytol žalovanej súčinnosť a nebol teda ako veriteľ v omeškaní.

Vytýka tiež súdu I. stupňa procesné pochybenie spočívajúce podľa neho v tom, že mu súd neoznámil dátum pojednávania odročeného na vyhlásenie rozsudku na deň 02. 10. 2008, čo spôsobilo, že rozsudok nebol v rozpore s O. s. p. a Ústavou SR vyhlásený verejne a je preto daný dôvod na zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Podaním zo dňa 04. 03. 2009 žalobca doplnil odvolanie vyjadrením, v ktorom uviedol, že žalovaný prestal 26. 07. 2006 vykonávať svoju podnikateľskú činnosť, z čoho vyplýva, že by bolo aj v prípade existencie údajnej Dohody o splácaní dlžnej čiastky neodôvodnené od žalobcu žiadať, aby žalovanému dodával ďalší tovar, pretože existuje dôvodná obava, že žalovaný nebude schopný dodaný tovar zaplatiť, keďže tento mal slúžiť na podnikateľské účely žalovaného a keď nepodniká., neobjednáva tovar, ani zaň nezaplatí. Uvádza tiež, že žalovaný mu skončenie svojej podnikateľskej činnosti neoznámil a neoznámil ho ani súdu.

Žalovaná sa odvolala proti výroku rozsudku týkajúceho sa jej priznanej náhrady trov konania a navrhla tento výrok rozsudku zmeniť tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanej na účet jej právneho zástupcu trovy konania vo výške 765 365,30 Sk. Považuje rozhodnutie o náhrade trov konania podľa ust. § 150 O. s. p. za neopodstatnené, pretože neboli na jeho aplikáciu dané dôvody osobitného zreteľa, ktorými podľa nej sú majetkové, sociálne pomery účastníkov konania., ako aj okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku, postoj účastníkov v priebehu konania atď. a nepriznanie náhrady trov konania nesmie odporovať dobrým mravom.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej považuje aplikáciu ust. § 150 O. s. p. za opodstatnenú. Namietá dôvodnosť uplatnenej náhrady trov konania v súvislosti s jej vyúčtovaním a tvrdí, že štyri pojednávania pred súdom I. stupňa sa konali pre zavinenie žalovanej, spochybňuje dĺžku vyúčtovaných hodín porady s klientom aj náhradu za stratu času a tiež to, že si náklady neuplatnila s súlade s § 151 ods. 1 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že nie sú dôvodné.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil nielen s výrokom ale aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Súd I. stupňa správne čo do merita veci, vychádzajúc zo skutočností, že vzťah medzi účastníkmi sa zakladal len na ústnej dohode a z písomnej dohody účastníkov zo dňa 30. 04. 2002 uzavrel, že žalobca si uplatnil nárok predčasne a preto nie je dôvodný a pokiaľ ide o náhradu trov konania aplikáciou § 150 O. s. p. správne zohľadnil absenciu súčinnosti žalovanej pri riešení situácie vzniknutej neriadnym platením za dodaný tovar, čo v podstate viedlo k neúspešnému podaniu žaloby žalobcom.

Čo do odôvodnenia rozhodnutia v merite veci odvolací súd považuje v súvislosti s námietkou odvolateľa, že súd mal aplikovať v zmysle § 10 ods. 2 zák. č. 97/1963 Zb. turecké právo, poukázať na ust. ods. 1 citovaného paragrafu podľa ktorého ak účastníci nezvolia rozhodujúce právo, ich záväzkové vzťahy sa spravujú právnym poriadkom, použitie ktorého zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu. V spornej veci išlo o dodávky tureckého tovaru slovenskému obchodníkovi, za účelom jeho predaja na Slovensku a bol to slovenský

obchodník, ktorý mal na Slovensko dodaný mu tovar predať zaplatiť. Aplikáciu slovenského právneho poriadku na riešenie tejto veci preto odvolací súd považuje za rozumnú a preto správnu. Treba tiež pripomenúť, že odvolací súd už vyslovil právny záver o použití slovenského práva a nie je dôvod ho meniť.

Pokiaľ žalobca v odvolaní uvádza, že po dohode zo dňa 30. 04. 2002, ktorú síce neuznáva, zaslal a fakturoval žalovanej 2 dodávky tovaru, táto však nielenže nenavýšila v súlade s dohodou platby, ale zaplatila menej než zneli faktúry, táto okolnosť nič nemení na tom, že so žalovanou nekomunikoval, prestal tovar dodávať, čiže súd I. stupňa dôvodne konštatoval dôvodnosť aplikácie ust. § 370 Obch. zák.

Čo do v odvolaní vytýkaného údajného procesného pochybenia spočívajúceho v tom, že súd I. stupňa rozsudok podľa mienky žalobcu nevyhlásil verejne, keď mu neoznámil dátum jeho vyhlásenia odvolateľ nechal do úvahy náplň pojmu „verejne“, použitého v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku, účastníci nie sú verejnosťou.

V zápisnici z pojednávania zo dňa 29. 09. 2008 sa konštatuje, že právny zástupca žalobcu sa nedostavil, hoci termín pojednávania vzal na vedomie na predchádzajúcom pojednávaní a svoju neúčast' neospravedlnil. Na tomto pojednávaní súd uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené. Súd tiež poučil prítomného právneho zástupcu žalovanej podľa § 120 ods. 4 O. s. p., a pojednávanie odročil na 02. 10. 2008 len za účelom vyhlásenia rozhodnutia a odročil ho len na 3 dni. Odvolací súd tiež zistil, že na pojednávaní dňa 02. 10. 2008 súd len vyhlásil rozsudok.

V podaní zo dňa 04. 03. 2009 žalobca uviedol, že žalovaná dňa 26. 07. 2006 prestala vykonávať podnikateľskú činnosť. Keďže však zánikom živnostenského oprávnenia fyzická osoba nestratila spôsobilosť na práva a povinnosti, ani spôsobilosť byť účastníkom konania a zodpovedá za svoje záväzky, ktoré jej vznikli v súvislosti s podnikaním aj ostatným svojím majetkom, odvolací súd v súlade s § 107 ods. 4 O. s. p. opravil v hlavičke označenie žalovanej na fyzickú osobu.

Aj čo do výroku o náhrade trov konania a jeho odôvodnenia, odvolací súd sa plne so súdom I. stupňa stotožnil.

Z obsahu spisu je jasné, že podanie žaloby a najmä jej neúspešnosť spôsobila žalovaná svojou výraznou nespôlpracou so žalobcom, pričom je nesporné, že tovar od žalobcu preberala a faktúry neuhrádzala v ich celej výške. V konaní tiež okrem písomnej dohody zo dňa 30. 04. 2002 nepreukázala vyvinutie nejakého úsilia o zaplatenie faktúr. Podľa názoru odvolacieho súdu táto skutočnosť plne odôvodňovala aplikáciu ust. § 150 O. s. p. Žalovaná ani v odvolaní, konkrétne vo svojom odvolaní zo dňa 01. 12. 2008 neoznámila súdu zánik

živnostenského oprávnenia svojej klientky už v r. 2006, čo odvolací súd považuje prinajmenšom za prejav nespolupráce so súdom.

Na tomto základe odvolací súd napadnutý rozsudok súdu 1. stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1a 2 O. s. p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 2 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p tak, že ju žiadnemu z účastníkov nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 13. mája 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.

